

Giresun Milletvekili Arif Hikmet Pamukoğlu ve Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçiođlu'nun, Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu ve Rize illerinin topraksız yahut az toprağa sahip çiftçilerine toprak verilmesi hakkında kanun teklifi ve Tarım, Adalet, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/262)

23 Haziran 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu ve Rize illerinin topraksız çiftçilerine arazi tevziine mütaallik olarak tarafımızdan tanzim edilen kanun teklifi ile gerekçesinin ikişer nüshası bağlı olarak takdim edilmiştir.

Geređinin yapılmasına müsaade buyurulmasını saygılarımızla dileriz.

Giresun Milletvekili

A. Pamukoğlu

Trabzon Milletvekili

R. Tarakçiođlu

GEREKÇE

Çoruh, Giresun, Rize, Ordu ve Trabzon illerinin hudutları içinde bulunup hemen tümü itibariyle sert iklimli, dağlık, ormanlık ve yalçın kayalıklardan ibaret olan arazinin ziraate elverişli kısmı ancak, Samsun - Ordu sınırından başlayarak Şavyet hududuna dayanan Sarp köyüne kadar, sahile muvazi dar bir şerit halinde uzamaktadır. Arazinin darlığı yüzünden, ekseriyeti itibariyle topraksız olan yahut yeter derecede toprağı bulunmayan bu iller ahalisinin sermayesizlik ve dolayısıyla fakru sefalet yüzünden öteden beri maddi ve mânevi bakımlardan büyük bir sıkıntı içinde bulunduğu aşikârdır. Bu acıklı duruma çare bulmak emeliyle gerek Hükümetçe, gerekse fertçe ittihaz olunan mütevali türlü tedbirler maalesef geçici tesirler yaratmakta ve dâvayı kökünden halle elverişli mahiyet arz edememektedir. Bu bölgede nüfus kesafeti nispetinin yüksekliği, arazinin darlığı, kuru bir ekmek parasına el emeğiyle temin için dahi iş sahasının mevcut olmayışı, mahallî mahsullerin, sermayesizlik, fenni bakımsızlık, vasıtasızlık, yolsuzluk ve bunlara ilâveten tabii iklim şartları yüzünden birkaç senede bir idrak edilmesi, şüphesiz geçim zorluğunu artırmakta ve dolayısıyla erkeklerin iş bulmak üzere yıllarca evlât ve ayalinden ayrı yaşamaları mecburiyetini doğurarak nüfus siyasetimiz bakımından olduğu kadar türlü içtimai yönlerden de temenniye şâyan olmayan tesirler yaratmaktadır.

Bir taraftan bu bölge ahalisine Devletçe yapılan yardımlara son vererek onları nevama tufeyli vaziyetten kurtarmak diğer taraftan hem kendilerine ve hem de Devlet ve millet müstahsil sıfasiyle yardım edebilecek duruma girmek gayesiyle topraksızlara yahut yeter toprağı bulunmayan çiftçilere bu bölgeye nazaran nüfus kesafeti az, arazisi geniş ve iklim itibariyle her cihetten elverişli olan Samsun İli sahil boyundan toprak tevziinin Cumhuriyet Hükümetince takip buyurulan siyasete uygun düştüğu teemmül edilmektedir.

Bu beş ilin son istatistiklere göre umumi nüfusu, nüfus kesafeti, arazi yüz ölçüsü, ekilen tarlaları, çayır ve meraları, ormanları, meyvalık ve sebzelikleriyle ürün getirmiyen toprakları ve her nüfusa isabet eden miktarı, bucak ve köylerdeki nüfusu ve mahsul vermiyen toprak tutarına ayrı ayrı bir göz atıldıkta aşağıdaki manzara açıkça görülmektedir.

Umumi nüfus	Kesafet	Yüz ölçüsü Hektar	Ekilen toprak Hektar	Çayır ve mera hektar	Orman meyva sebze hektar	Mahsul-süz toprak hektar	Bucak köy nüfusu	Ekilen toprağın beher nüfusa düşen miktarı			
Giresun	299234	44	6812 K.m	28875	196521	121153	124116	196735	264546	1.5	Dö.
Trabzon	419148	92	4541	29280	28383	44539	174366	143069	373105	1	Dö.
Çoruh	174511	22	7968	36471	408736	184904	4723	186603	158158	2	Dö.
Ordu	372492	69	5377	71747	238164	51718	59118	110297	339533	2	Dö.
Rize	181084	49	6669	20297	223370	30615	10166	81952	151712	0,8	Dö.

Mahallî istihşalden hariç olarak bu bölge halkının her sene 70 bin ton mısıra muhtaç bulunduğu ve bunun asgari tutarının ise yuvarlak hesap olarak 15 milyon liraya baliğ olduğu göz önüne alınınca, sırf kuru ekmekle iâşe imkânının dahi sağlanamayacağı açıkça görülmektedir.

Bahse mevzu beş il ahâlisinin zirai, iktisadi, ticari, sınaî ve sosyal bakımlardan çok müşkül olan durumuna artık bir son vermek ve halkı refaha kavuşturmak, Hükümetin her yıl muhtelif vesilelerle milyonlar sarfetmesini önlemek ve nihayet bu bölge ahâlisini müstahşıl vaziyetine getirmek maksadıyla işbu kanun teklifinin tarafımızdan tanzimine müsaraaat olunmuştur.

GİRESUN MİLLETVEKİLİ ARİF HİKMET
PAMUKOĞLU VE TRABZON MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA REŞİT TRAKÇIOĞLU'NUN
TEKLİFİ

Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu ve Rize illerinin topraksız, yahut aileleriyle birlikte geçimlerini sağlayamayacak kadar az toprağa sahip olan çiftçilerine toprak verilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — Çiftçilikle geçinmek zorunda buldukları hâlde topraksız, yahut yeter dereceden az toprağı olan ailelere, samsun İli hudutları içinde, bedelleri, Maliye ve Tarım bakanlıklarınca belirtilecek esaslara göre tâyin edilerek borçlandırmayı takip eden altıncı yılın Kasım ayı birinden itibaren 10 yılda, 10 eşit taksitle, faizsiz ödenmek üzere Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası adına senede bağlanıp, senetleri bankaya verilmek şartıyla, tevzi olunur.

Vâdesinden evvel ödenen taksitlerden yüzde beş iskonto yapılır.

MADDE 2. — Arazi verilecek her aileye, yerleşmek ve ziraat alet ve vasıtalarını tedarik etmek üzere yüzde beş faiz ve 10 senede ödenmek şartıyla 500 lira ikraz olunur.

MADDE 3. — Dağıtılan arazi beş sene müddetle vergiden muaftır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Tarım Bakanlığı yürütür.

Tarım Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Tarım Komisyonu
Esas No. 2/362
Karar No. 28

30. VII. 1951

Yüksek Başkanlığa

Giresun Milletvekili Arif Hikmet Pamukoğlu ve Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçıoğlu'nun; Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu ve Rize illerinin topraksız yahut az toprağa sahip çiftçilerine Samsun İli dâhilinde toprak verilmesi hakkındaki kanun teklifi gerekçesi komisyonumuzun 2. VII. 1951 - 12. VII. 1951 - 13. VII. 1951 ve 19. VII. 1951 tarihli oturumlarında prensibin halli yönünden müzakere mevzuu oldu.

13. VII. 1951 tarihli toplantıda Tarım Bakanlığının temsilcisinin izahatı komisyon üeleriyle teklif sahipleri tarafından tatminkâr görülmediğinden bizzat Tarım Bakanının bulunduğu 19. VII. 1951 tarihli oturumunda ele alındı. Tarım Bakanının hükümet adına beyanları ve teklif sahiplerinin buna karşı verdiği cevaplar komisyonca dinlendi. Ezcümle Tarım Bakanı : Halen elde mevcut Toprak Tevzi Kanununun bilhassa 41 nci maddesinin bu kanun teklifine lüzum göstermiyecek kadar bu gibi ihtiyaç ve zaruretleri zamaniyle bertaraf edilebileceğine kaani bulunduğunu, tevzi işlerinin imkânsızlık ve mali zaruretler yönünden çabuk yapılamadığını, bu vilâyetler halkının ıstırabını yakından kendisinin de bildiğini, 1951 Eylül ayı sonlarına doğru Samsun Vilâyetine 3 komisyon birden göndereceğini ve bu suretle bu havalinin ıstırabına dindirmeye medar tedbirlere tevessül edeceğini ve binaenaleyh bu gibi imkânlarla tevessül edilmek mümkün olduğuna göre kanun teklifinin beklenen faydayı sağlamıyacağından hükümetin böyle bir kanun teklifine taraftar bulunmadığını, kanun teklifi gerekçesinde bildirilen arazinin de miktarının ellerinde mevcut resmî rakamlara nazaran çok yüksek bulunduğunu makilik denilen yerlerin de Orman Kanunu henüz yürürlükte olduğuna göre tevziine imkân bulunmadığını yeni tedvin edilmekte olan Orman Kanununun Meclisten çıkmasına mütâakıp muhtemelen bu işin kanunun 41 nci maddesinin ruhuna uygun olarak tevziinin mümkün olabileceğini izah eyledi.

Teklif sahiplerinin itirazları da dinlendikten

sonra kanun teklifi oya arzedildi.

Neticede : Mevcut Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun bu maksadı temin edebileceği mütalâasıyla kanun teklifi mevcudun ekseriyetiyle reddedildi.

Havalesi gereğince Adalet Komisyonuna tevdi olunmak üzere Yüce Başkanlığa sunuldu.

Tarım K. Başkanı

Sözü

Manisa

Balıkesir

Redde muhalifim tashiher
işin hallini uygun görmekteyim.

A. Kocabıykoğlu

Sudi Mihircioğlu

Kâtip

Afyon Karahisar

Afyon Karahisar

Reddine muhalifim

Abdullah Güler

Salâh Torfili

Bolu

Bursa

M. Daynoğlu

S. Herkmen

Bursa

Çankırı

S. Karacabey

K. Atakurt

İmzada bulunamadı

Denizli

Elâzığ

R. Tavashoğlu

S. Ergene

Erzurum

Gaziantep

S. Erduman

E. Cenani

Gaziantep

Giresun

M. S. Ünlü

Ali Naci Duyduk

Hatay

İçel

T. Sökmen

S. İnankur

İmzada bulunamadı

İzmir

Kastamonu

Mehmet Aldemir

Muzaffer Ali Mühtö

İmzada bulunamadı

İmzada bulunamadı

Kırklareli

Kocaeli

F. Filiz

S. Kalemcioğlu

Konya

Konya

A. Çilingir

A. R. Ercan

Niğde

Ordu

F. Köşkerioğlu

Atif Topaloğlu

İmzada bulunamadı

Seyhan

Tekirdağ

T. Coşkun

Reddine muhalifim

Şevket Mocalı

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 2/262

Karar No. 15

27 . XII . 1951

Yüksek Başkanlığa

Giresun Milletvekili Arif Hikmet Pamukoğlu ve Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçıoğlu tarafından verilen Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu ve Rize illerinin topraksız yahut aileleriyle birlikte geçimlerini sağlamıyacak kadar az toprağa sahip olan çiftçilerine toprak verilmesi hakkındaki kanun teklifi 20 . XII . 1951 gününde komisyonumuzda Hükümet adına İçişleri Bakanı Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu ve teklif sahiplerinden Arif Hikmet Pamukoğlu hazır olduğu halde görüşüldü :

Arif Hikmet Pamukoğlu teklifteki gerekçeyi aynen ve daha etraflı izah ederek, Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu ve Rize illerinde yaşayan vatandaşların topraksızlık yüzünden çektikleri sıkıntıları belirterek geniş mikyasta arazisi bulunan Samsun İli dâhilinden bu vatandaşlara toprak verilmesine mütedair bulunan kanun teklifinin kabulünü istedi.

Hükümet mümessili olarak hazır bulunan İçişleri Bakanı Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu teklifin Tarım Komisyonunda müzakeresi sırasında Hükümet adına hazır bulunan Tarım Bakanının sözlerine aynen iştirakle beraber Karadeniz sahilinde muztarip vatandaşların mevcudiyetine Hükümetçe vâkıf olduklarını esasen memleketin toprak tevzii dâvasını bir an evvel halletmek için 45 Tevzi Komisyonunun 55 e çıkarıldığını ve yeni malî yıldan itibaren de bunun bütçenin müsaadesi nispetinde toprak tevzi komisyonlarına on aded daha ilâvesi suretiyle faaliyeti hızlaştıracaklarını ve bu komisyonlardan bir kısmını Samsun İli dâhilinde çalıştırmak suretiyle tevzie tâbi toprakları tesbit ederek Karadeniz sahilinde topraksızlıktan muztarip vatandaşlara da diğer bölgelerdeki topraksız vatandaşlar gibi yardıma koşacaklarını ve Bakanlar Kurulundan almak istedikleri bir karar gereğince Muş Ovası ve Van Gölü civarındaki boş arazi ile Terme ve Alaçam arasındaki araziden toprak tevziine süratle başlan-

cağını ve bu sebeple dir ki, Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun 41 nci maddesiyle yapılması istenilen hususların yerine getirilebileceği ve binaenaleyh böyle bir kanuna lüzum olmadığını söylemek suretiyle teklifin reddini istedi.

Hazır bulunan kanun teklifinde bahsi geçen Rize İlinin Milletvekili İzzet Akçal eğer Hükümet bu işe Toprak Kanunu gereğince sarılacak ve faaliyete geçecekse bu kanun teklifine lüzum kalmıyacaktır, yok bu kanunun tabiki külfetine katlanamıyacak işe bir yaraya merhem olmak bakımından Pamukoğlu'nun teklifinin kabul edilmesi icabettiğini söylemiş bulunmaktadır.

Teklif sahibinin kanun gerekçesi ile Meclis-teki izahatını ve Hükümetin mütalâası ile milletvekillerinin bu kanun teklifi üzerindeki düşüncelerini dinliyen komisyonumuzca : Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun 41 nci maddesi ile Pamukoğlu ve arkadaşının yapılması istenilen hususları yerine getirmeye kâfi hükümleri ihtiva ettiği ve bu kadar geniş bir bölge halkının bir kanun ile iskâna tâbi tutulmasının temin edeceği tahmin edilen faydeler yanında geniş mazarratları da bulunacağı mütalâa edilmiş ve topraklandırılması istenilen bölgelerdeki vatandaşların böyle bir iskân suretiyle değil bunlardan bir kısmının Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun 41 nci maddesi gereğince toprağı bol ve ekim şartları müsait bölgelerde topraklandırmak suretiyle muhitlerindeki kesafetin azaltılması ve muhitlerinde kalan vatandaşların da kendi bölgelerinde iktisadi kalkınmalarının temin edilmesi ve teklifte bahse mevzu olan, Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu ve Rize illerindeki topraksızlıktan sıkıntı ve ıstırap çeken vatandaşların tatmin edilebilmesi mümkün olacağı neticesine varılarak Çoruh Milletvekili Mesut Güney'in muhalefeti karşısında kanun teklifinin reddine ekseriyetle karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi edilmek üzere yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu

Başkanı
İzmir
H. Özyörük

Kâtip
Balıkesir
V. Asena

Sözcü
Manisa
Ş. Ergin

Amasya
İsmet Olgaç

Ankara
O. T. İltekin
Çoruh
Muhafifim
M. Güney

Edirne
M. Enginün
Kars
A. Çetin
Kütahya
S. S. Nasuhoğlu

İstanbul
F. H. Demirelli
Konya
H. Aydın

Ankara
O. Ş. Çiçekdağ
Çorum
H. Ortakçoğlu

İstanbul
A. Moshos
Konya
M. Obuz
Yozgad
N. Ü. Alıcılı

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/262

Karar No. 27

16 . I . 1952

Yüksek Başkanlığa

Giresun Milletvekili Arif Hikmet Pamukoğlu ve Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçıoğlu'nun, Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu ve Rize illerinin topraksız yahut az toprak sahibi çiftçilerine toprak verilmesi hakkında kanun teklifi, teklif sahiplerinden Arif Hikmet Pamukoğlu ve Millî Emlâk Genel Müdürlüğü ile Toprak ve İskân Genel Müdürlüğü temsilcileri huzurunda görüşüldü.

Adalet ve Tarım komisyonları raporları okunduktan ve teklif sahibi ile temsilciler dinlendikten sonra gereği düşünüldü.

4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanununun umumi hükümleri ve bilhassa 41 nci maddesi ile ek 1 nci maddesinin, teklif sahibi Arif Hikmet Pamukoğlu'nun maksadını karşılar mahiyette görüldüğü cihetle teklifin esasının bu sebeple reddine ekseriyetle;

Ancak; teklifte zikredilen beş vilâyet halkının arazi darlığı yüzünden içinde buldukları

müşkül durumu nazarı itibara alarak tercihan ve en kısa bir zamanda alıstıkları iklim şartlarına uygun ve bilhassa mümbit arazisi olan Samsun ve Muş illerinde mahallî halkın ihtiyacından fazla olan ve tevzie konu teşkil eden arazinin tevzii hususunun muvafık olacağı mütalâa edilmiş ve temenni izharına ittifakla karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyrulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı Bu R. Sözcüsü
Rize Siird
İ. Akçal M. D. Süalp
Samsun Sivas Yozgad
Ş. Uluçay Ş. Ecevit F. Nizamoğlu
Yozgad Zonguldak
Reddine muhalifim F. Açksöz
H. Tathoğlu Zonguldak
R. Sivişoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/262

Karar No. 97

6 . VI . 1952

Yüksek Başkanlığa

Giresun Milletvekili Arif Hikmet Pamukoğlu ve Trabzon Milletvekili Mustafa Beşit Tarakçıoğlu'nun Giresun, Trabzon, Ordu, Çoruh ve Rize illerinde sâkin halktan topraksız veya toprağı az olanlara toprak verilmesi hakkındaki kanun teklifi ile bu hususta Tarım, Maliye ve Adalet Komisyonları raporları Komisyonumuzda Hükümet adına Başbakanlık Müsteşarı hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

Teklif sahipleri tanzim etmiş oldukları kanun tasarısıyla Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu Vilâyetleri halkının sâkin buldukları ziraat sahasının çok dar ve buna mukabil nüfus kesafetinin fazla olması yüzünden halkın ziraat ve geçim hususunda elim bir sıkıntı içinde bulunmakta olduklarından bahsile bu havali halkına Samsun ve Muş Vilâyetleri dâhilinde Hazineye ait boş araziden geçimlerine medar olabilecek miktarda arazi verilmesi gayesini istihdaf etmektedir.

Tarım, Adalet ve Maliye Komisyonlarınca incelenen bu tasarı gayenin 4753 sayılı Kanun hükümleri dâhilinde temin ve tatmin olunabileceği mütalâa edilerek teklifin reddine karar verilmiştir.

Bu hususta Komisyonumuzca da mütalâası dinlenmiş olan Hükümet mümessili « Samsun ve Muş illeri dâhilinde Hazineye ait boş arazinin kadastrası yapılmadan miktarı tesbit edilemeyeceğinden Hükümetin bu sahalarda toprak dağıtımını komisyonları adedini artırmak suretiyle arazi miktarının tesbitine çalışacağını ve Samsun ili dâhilinde bulunan bataklık sahanın kurtulduğu takdirde bir ziraat kültürü sahasının elde olunabileceğini ve orman vasfını kaybetmiş olan fundalık arazinin Mecliste müzakere halinde bulunan yeni Orman Kanunıyla orman sahasından çıkarıldığı takdirde keza bir iskân

ve tevzi sahasının elde olunabileceğini, binaenaleyh toprağa muhtaç Karadeniz Vilâyeti halkının iç iskâna taallük eden bu ihtiyaçlarını müstakil bir kanun kabulüyle tatmine lüzum olmayıp 4753 sayılı Kanun hükümleri dâhilinde temin etmesinin mümkün olabileceğini ifade etmiştir.

Komisyonumuzca yapılan görüşmeler sonunda,

Giresun, Trabzon, Çoruh, Ordu, ve Rize illerinde sakin vatandaşlardan bir çoklarının arazi darlığı yüzünden çekmekte oldukları ferdi ve içtimai sefalet çok acı bir vakia olduğundan Hükümetin bu elim hali bertaraf ederek bu havali halkının zaruret ve sefaletten süratle kurtarılabilmesi için ittihaz edilecek tedbirlerin Hükümetçe bir an evvel ele alınması temenniye sayan görülmüş ve muhtaç kimselere dağıtılacak toprakların 4753 sayılı Kanun hükümleri dâhilinde tevzii mümkün görüldüğünden kanun tasarısının reddine karar verilmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu rapor sözcüsü	Kâtip
İstanbul	Ordu	Sivas
S. Oran	R. Aksoy	H. İmre
Antalya	Aydın	Bilecik
A. Sarıoğlu	E. Menderes	Gl. Y. Üresin
Bolu	Bolu	Bursa
M. Güçbülmez	İ. Gülez	H. Şaman
Bursa	Çanakkale	Eskişehir
K. Yılmaz	K. Akmanlar	A. Potuoğlu
İstanbul	İzmir	İzmir
H. Hüsmen	B. Bilgin	T. Gürerk
Kastamonu	Konya	Konya
H. Türe	R. Birand	M. A. Ülgen
Malatya		Trabzon
M. S. Eti		S. F. Kalaycıoğlu